

Navigacija i rad sa više otvorenih dokumenata

U ovoj lekciji ćete se upoznati sa navigacijom kroz dokument, kao i sa načinom rada sa više dokumenata. Savladaćete alate koji će vam pomoći da se lakše snalazite i da brže radite u okviru programa. Prvo ćete naučiti da koristite Zoom Tool, koji će vam omogućiti da zumirate i odzumirate radnu površinu, kao i da vidite prikaz u razmeri 1:1. Upoznaćete upotrebu opcije Hand Tool, koja će vam pomoći da lakše pregledate različite delove rada pri uvećanom prikazu dokumenta. Pomoću opcije Rotate View Tool moći ćete da rotirate prikaz slike, dok će vam Navigator panel biti koristan jer pomaže u navigaciji, posebno kada je Zoom Level nešto veći.

Različite vrste pregleda dokumenta i navigacija kroz dokument u Photoshopu čine jednu od najvažnijih oblasti koje je neophodno da savladate na početku. Snalaženje u okviru mreže piksela se podrazumeva i dobro poznavanje tehnika navigacije je veoma važno za brz i jednostavan rad u Photoshopu.

Zoom Tool

Otvoreni dokument u Photoshopu je moguće pregledati:

- u izvornoj veličini, razmeri 1:1 (jedan piksel dokumenta zauzima jedan piksel ekrana),
- uvećano (svaki piksel dokumenta zauzima više piksela ekrana) i
- umanjeno (izbacuju se nepotrebni pikseli iz dokumenta kako bi se simulirao optimalni prikaz).

Na osnovu ovoga se zaključuje da samo prikaz u razmeri jedan prema jedan (1:1) pruža realnu informaciju o vizuelnom sadržaju dokumenta i ovaj nivo prikaza se veoma često koristi. Zoom Tool se koristi za uvećavanje ili umanjivanje prikaza dokumenta. Nakon aktiviranja Zoom alata u Tools panelu, u Options panelu će biti prikazane dodatne opcije ovog alata.

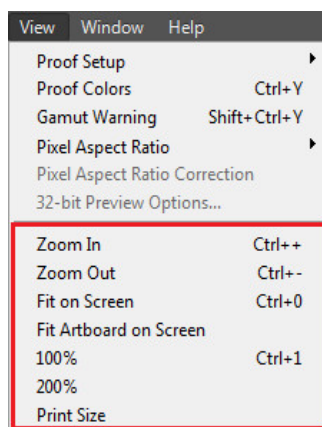

Slika 25.1. Opcije alata Zoom Tool u Options panelu

- Zoom Tool Presets
- Zoom In – Aktivna funkcija alata. Kada je aktivno ovo polje (kao što je u primeru na slici), to znači da će se jednim klikom bilo gde u okviru radne površine uvećati prikaz, odnosno mreža piksela dokumenta. Svaki naredni klik dodatno uvećava prikaz slike.
- Zoom Out – Kada je aktivno ovo polje, to znači da će se jednim klikom bilo gde u okviru radne površine umanjiti prikaz, odnosno mreža piksela dokumenta. Svaki naredni klik dodatno umanjuje prikaz slike.
- Otvoreni dokumenti mogu, baš kao i paneli, biti usidreni ispod Options panela ili slobodni u prostoru. Ukoliko je štriklirano ovo polje, u slučaju kada je otvoreni dokument slobodan u prostoru, veličina prikaza će uticati na veličinu prozora.

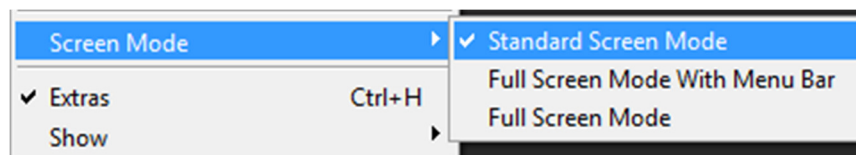
- E. Prilikom uvećavanja/umanjivanja prikaza aktivnog dokumenta, isto će se desiti i svim ostalim otvorenim dokumentima.
- F. Scrubby Zoom – Napredna opcija zumiranja. Kada je isključena, klikom i prevlačenjem (držeći levi taster miša) kreira se pravougaoni okvir koji određuje šta će biti prikazano na radnoj površini kada se pusti levi taster miša. U slučaju kada je Scrubby Zoom aktivan, klikom i prevlačenjem će se automatski, u realnom vremenu, uvećavati/umanjivati prikaz dokumenta.
- G. Izvorna veličina dokumenta
- H. Cela slika će biti prikazana u okviru radne površine. U odnosu na to da li je horizontalno ili vertikalno orijentisana, ispuniće širinu ili visinu radne površine.
- I. Radna površina će biti u potpunosti ispunjena prikazom aktivnog dokumenta.

Sve komande koje se tiču prikaza dokumenta su dostupne i iz padajućeg menija **View**. Veoma su važne tastaturne prečice ovih komandi, za koje je uvek preporuka da se koriste, jer znatno ubrzavaju rad.

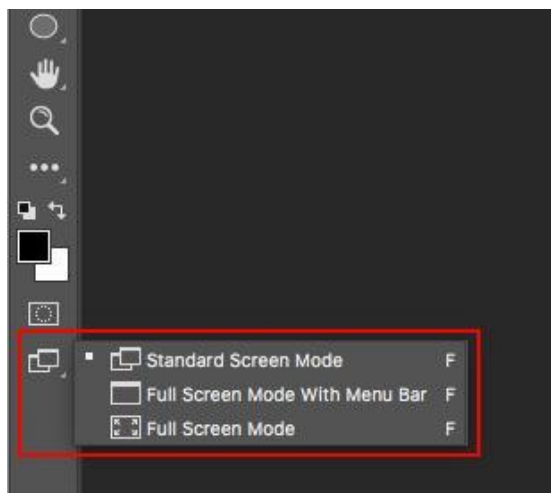
Slika 25.2. Komande za navigaciju i njihove tastaturne prečice

Jedna od najboljih prečica za brzu navigaciju kroz dokument je **Ctrl+Space**. Ovom tastaturnom prečicom se privremeno pristupa Zoom alatu kada je aktivan neki drugi alat. Dok držite Ctrl+Space, pojavljuje se lupa umesto kursora i klikom se prikaz uvećava, a klikom i prevlačenjem se pojavljuje pravougaonik kojim se određuje površina koja će da bude uvećana. Ukoliko je u Options panelu za Zoom alat štriklirana opcija **Scrubby Zoom**, držeći Ctrl+Space, klikom i prevlačenjem nadesno prikaz će se uvećavati, a klikom i prevlačenjem nalevo će se umanjivati, i to u realnom vremenu, što je ponekad veoma korisno. Upotreba ovih tastaturnih prečica dovodi do veoma retke upotrebe samog Zoom alata iz Tools panela. Ispod komandi za različite vrste prikaza dokumenta u padajućem meniju **View** nalazi se podmeni **Screen Mode**. Komande iz ovog podmenija pružaju mogućnost skrivanja panela i menija kako bi se dokument prikazao na što većem delu ekrana.

Slika 25.3. Screen Mode – režim prikaza aktivnog dokumenta

Tastaturna prečica za aktiviranje ova tri moda prikaza dokumenta je **F**, i pritiskom tog tastera će se sva tri moda aktivirati u rotaciji jedan za drugim.

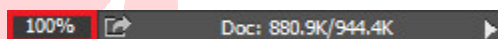

Slika 25.4. Screen Mode ikonica u Tools panelu

Ovi modovi prikaza su dostupni i iz Tools panela, ali se u praksi veoma retko pozivaju odatle upravo zbog toga što je mnogo jednostavnije da koristite tastaturnu prečicu – **F**. Korisna tastaturna prečica je i taster **Tab**, kojim se skrivaju/prikazuju svi paneli u programu kako bi se što više prostora oslobodilo za prikaz dokumenta.

Zoom Level

Kada je prikaz slike u Photoshopu takav da jedan piksel slike zauzima jedan piksel ekrana, tada se kaže da je taj dokument prikazan u izvornoj veličini, odnosno razmeri **1:1** ili nivou zuma (Zoom Level) od 100%. Kada je vrednost nivoa zuma ispod 100%, to znači da je prikaz umanjen, a kada je vrednost iznad 100%, prikaz je uvećan. Na dnu radnog prostora se nalazi polje u kojem je uvek ispisana Zoom Level vrednost i dobro je uvek to pratiti.

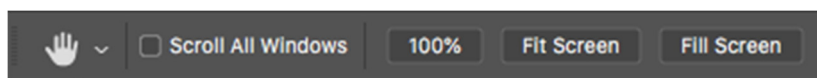
Slika 25.5. Zoom Level polje

Hand Tool

Pri uvećanom prikazu uglavnom je vidljiv samo deo dokumenta i često je potrebno da na jednostavan način pregledate i ostale delove na istom nivou zuma. Za tu vrstu akcije se koristi Hand Tool, koji klikom (držeći levi taster miša) i prevlačenjem izmešta dokument na radnoj površini, u željenom smeru. Kada je aktivan ovaj alat, kursor izgleda kao šaka. Alat i funkcioniše po tom principu jer klikom i prevlačenjem dokument pomera kao da je uhvaćen šakom.

Komande iz Options panela su slične onima kod Zoom alata, s tom razlikom da sada postoji i opcija Scroll All Windows. Kada je štriklirana ova opcija, izmeštanjem prikaza Hand alatom, izmeštaće se prikaz i u svim ostalim otvorenim dokumentima.

Slika 25.6. Opcije alata Hand

Ovaj alat se takođe najčešće koristi putem prečice na tastaturi, pa se, kao i Zoom alat, veoma retko aktivira iz Tools panela. Kada je aktivan neki drugi alat, dok držite **Space**, privremeno se aktivira Hand alat i otpuštanjem Space tastera prestaje da bude aktivan. Ovo je najjednostavnije uočiti po izgledu kursora i ovaj način upotrebe Hand alata je najkorišćeniji.

Rotate View Tool

S obzirom na to da u donjem desnom uglu ikonice Hand Tool postoji trougao, jasno je da se tu kriju i drugi alati, u ovom slučaju samo jedan – Rotate View Tool, koji pruža mogućnost rotiranja prikaza slike klikom i prevlačenjem (držeći levi taster miša) ili unosom vrednosti rotacije u polje Rotation Angle, koje se nalazi u Options Panelu.

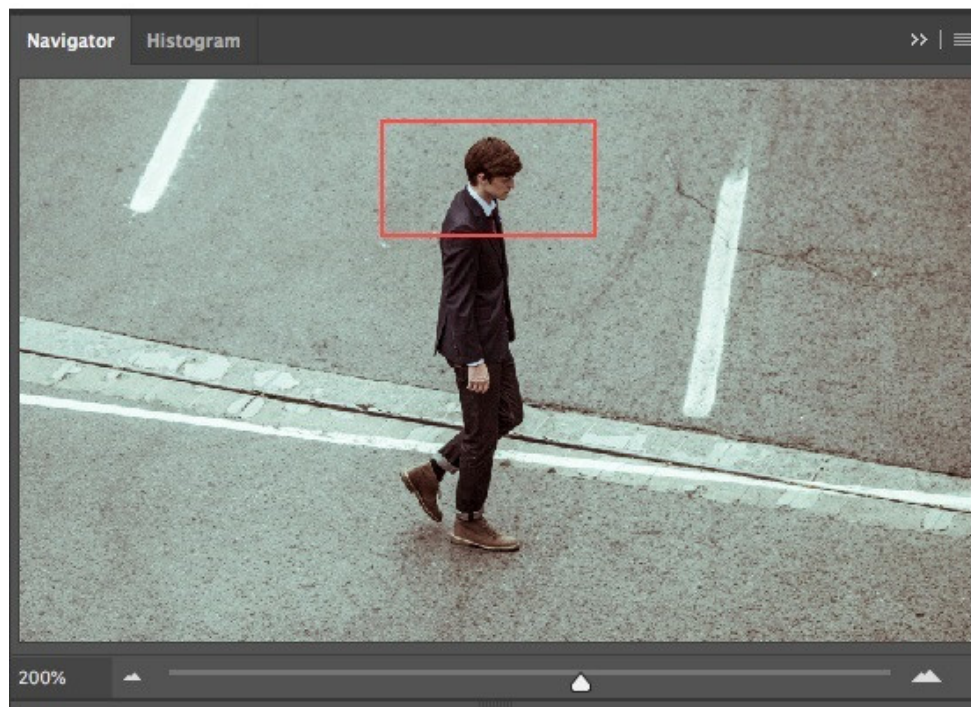
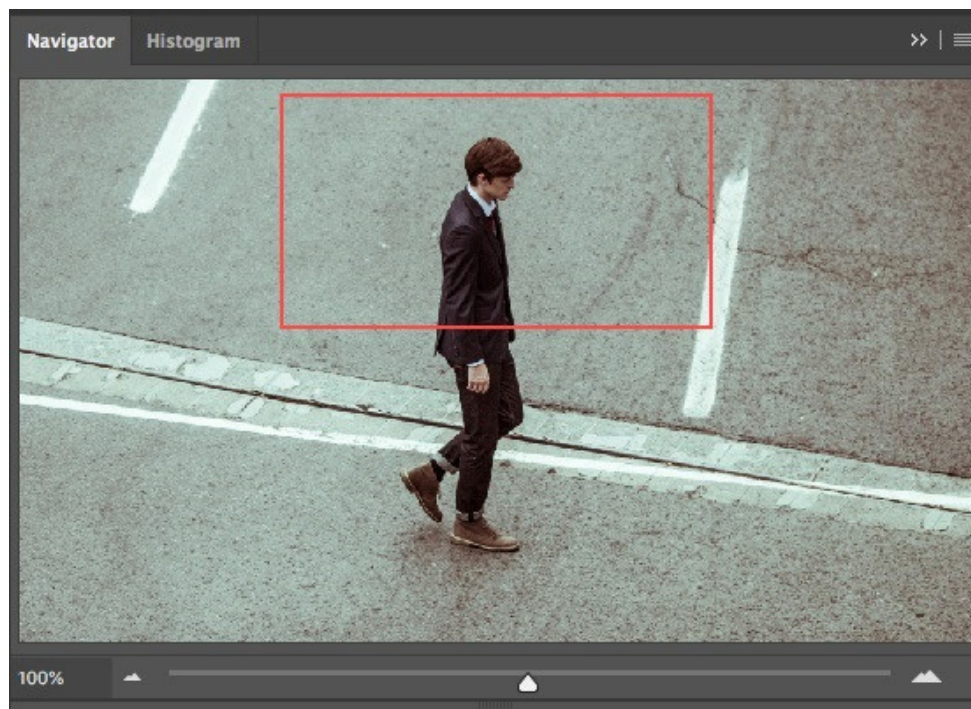
Slika 25.7. Opcije alata Rotate View

Izvorni prikaz se vraća pokretanjem komande **Reset View**, koja se nalazi u Options panelu. Važno je razumeti da se rotiranjem prikaza ne menja sam dokument, već se menja samo prikaz.

Navigator Panel

Ovaj panel može da bude izuzetno koristan početnicima, jer pomaže u navigaciji, posebno kada je Zoom Level nešto veći. U njemu se vidi trenutno aktivni dokument, dok će crvenim pravougaonikom da bude prikazan deo slike koji je trenutno vidljiv na radnoj površini.

Kada kliknete na bilo koji deo slike u Navigator panelu, upravo će taj deo da postane centar prikaza na radnoj površini u aktivnom nivou uvećanja. Crveni pravougaonik uvek predstavlja deo dokumenta koji je trenutno vidljiv na radnoj površini i njegova veličina zavisi od trenutnog nivoa zuma. Klikom i prevlačenjem u željenom smeru unutar crvenog pravougaonika određuje se koji će deo dokumenta biti vidljiv na radnoj površini.

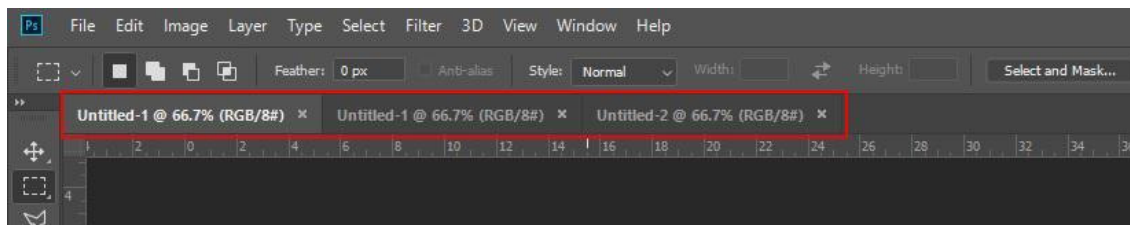
Slika 25.8. Navigator panel; gore – 100% Zoom Level; dole – 200% Zoom Level

U donjem levom uglu panela postoji polje za prikaz/unos vrednosti nivoa zuma. Pored tog polja se nalazi Zoom klizač za ručno određivanje nivoa uvećanja/umanjenja prikaza.

Rad sa više otvorenih dokumenata

Svi otvoreni dokumenti će, standardno, biti prikazani u jezičku ispod Options panela, a samo aktivni dokument će biti svetliji.

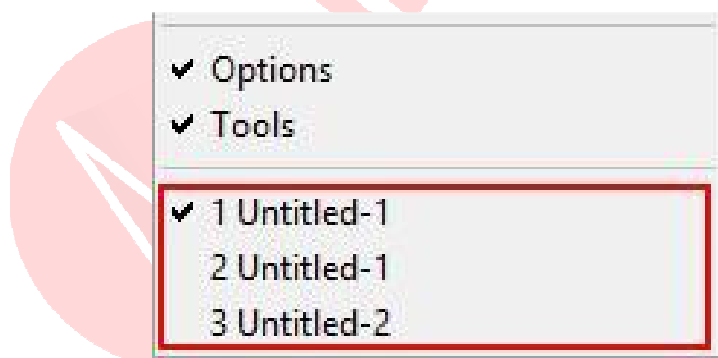
Slika 25.9. Otvoreni dokumenti u tabovima; Prvi sa desne strane je aktivan

U tabovima otvorenih dokumenata su ispisane osnovne informacije o dokumentu, i to:

- **Zoom Level** (nivo zuma),
- **Color Mode** (kolor model) i
- **Bits per Channel** (količina informacija o boji po kanalu).

Aktivni dokument na slici je u prvom Tabu, a ukoliko je potrebno da aktivirate drugi, dovoljno je samo da kliknete na njega i on će biti prikazan na radnoj površini i sve komande i opcije koje se izvode odnosiće se na aktivni dokument. Tastaturna prečica za prelazak iz jednog u naredni aktivni dokument je **Ctrl+Tab**.

Lista otvorenih dokumenata postoji i na dnu padajućeg menija Windows. U poslednjem odeljku na dnu prikazani su svi otvoreni prozori u Photoshopu, dok je aktivni štrikliran.

Slika 25.10. Prikaz otvorenih dokumenata na dnu padajućeg menija Windows; aktivni dokument je štrikliran

Pitanje

U kom padajućem meniju se nalaze komande za navigaciju u okviru dokumenata?

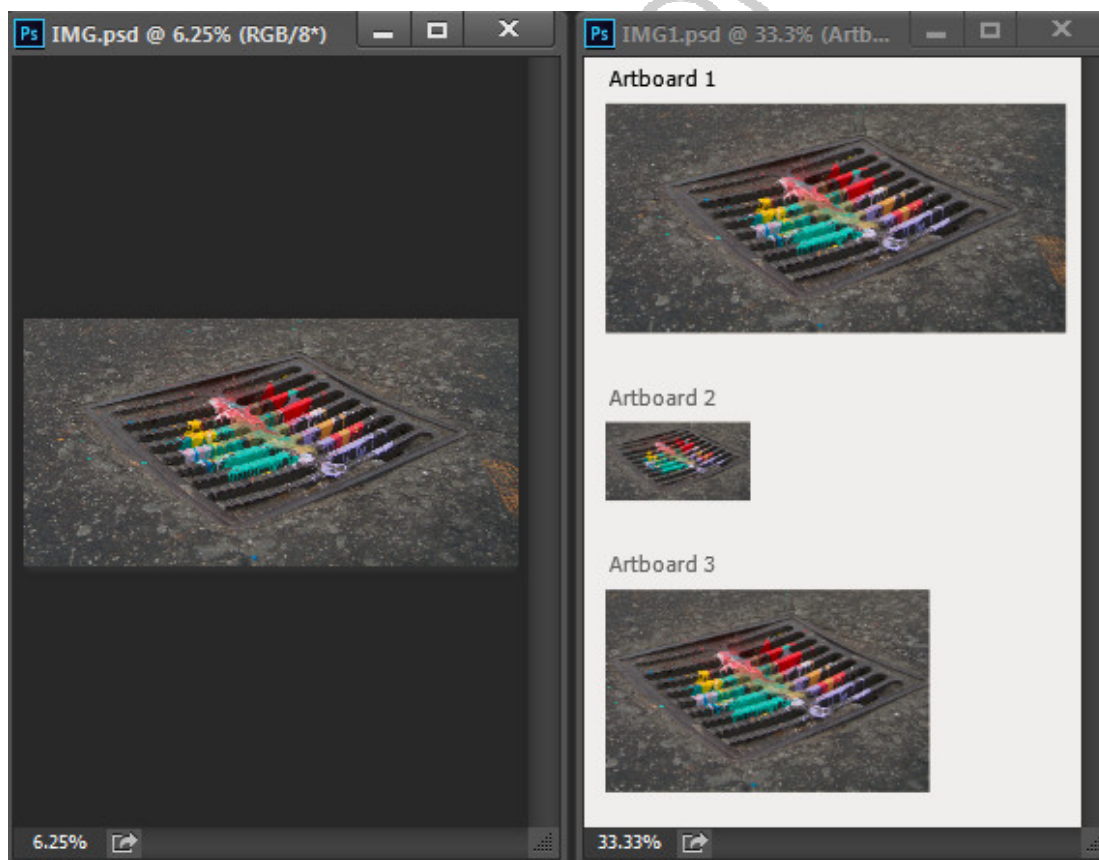
- **View**
- Window
- File
- Navigation

Objašnjenje:

U padajućem meniju View su pomagala i komande za navigaciju u okviru otvorenih dokumenata.

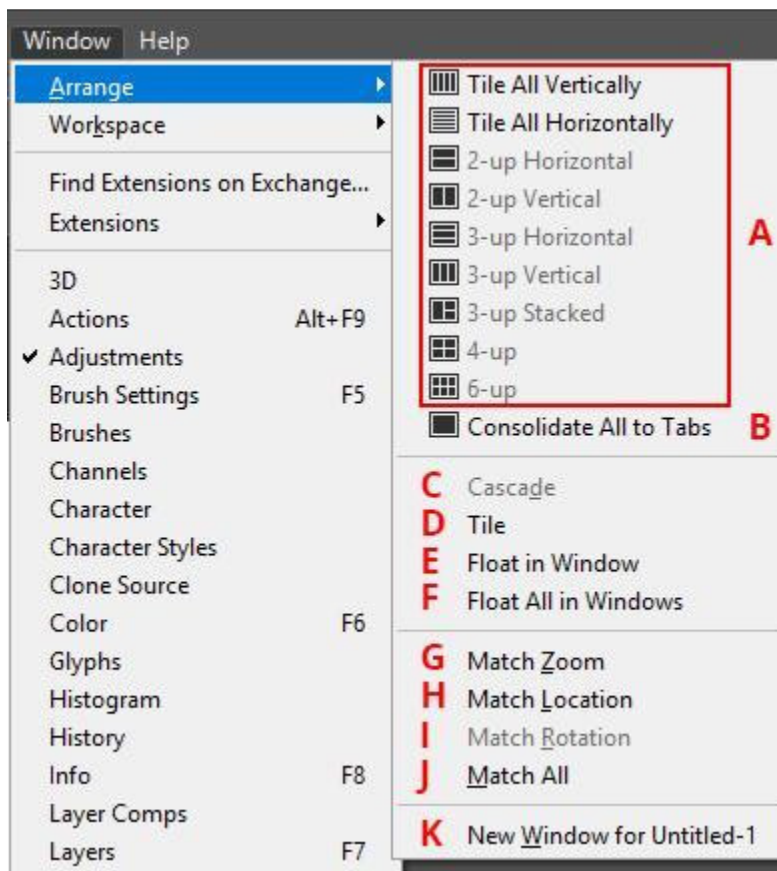
Organizacija prozora otvorenih dokumenata

Na radnoj površini je moguće da prikazete više otvorenih dokumenata, što može da bude veoma korisno ako se radi na velikim ekranima ili na više ekrana.

Slika 25.11. Prikaz dva dokumenta na radnoj površini (2-up Vertical)

Podmeni **Arrange** u padajućem meniju **Window** sadrži opcije za organizaciju prikaza više otvorenih dokumenata.

Slika 25.12. Podmeni Arrange

- A. Pregled više dokumenata u podeljenim prozorima – Tile. U skladu sa izgledom ikonice, i prozori na radnoj površini će biti podeljeni.
- B. Standardni prikaz jednog aktivnog dokumenta i postavka ostalih skrivenih u tabovima kao na slici 5.9.
- C. Ukoliko je slobodan u prostoru, prozor aktivnog dokumenta će biti privezan za jednu od stranica.
- D. Tile – Prikaz dokumenata u većem broju prozora.
- E. Aktivni dokument će iz usidrenog stanja preći u slobodno.
- F. Svi otvoreni dokumenti će postati slobodni u prostoru (floating).
- G. Svi otvoreni dokumenti će imati isti Zoom Level kao trenutno aktivni dokument.
- H. Svi otvoreni dokumenti će prikazivati istu poziciju kao trenutno aktivni dokument.
- I. Svi otvoreni dokumenti će biti zarotirani podjednako kao aktivni dokument (Rotate View Tool).
- J. Svi otvoreni dokumenti će imati isti Zoom Level, poziciju i rotaciju kao aktivni dokument.
- K. Aktivni dokument će biti prikazan u još jednom prozoru – na taj način je moguće da ga pregledate u različitim prikazima.

Preporučene tastaturne prečice:

Ctrl++	Zoom In
Ctrl+-	Zoom Out
Ctrl+0	Fit on Screen
Ctrl+1	100% Zoom Level
Ctrl+Space+prevlačenje	Marquee Zoom ili Scrubby Zoom
F	Screen Mode
Tab	Skrivanje/prikaz panela
Ctrl + Tab	Prelaz u prozor drugog otvorenog dokumenta
Space	Hand Tool

Tabela 25.1. Tastaturne prečice

Rezime

- Dokument u Photoshopu možete da prikazete u različitim nivoima prikaza: uvećan, umanjen i u izvornoj veličini prikaza (1:1).
- Zoom i Hand alati se uglavnom upotrebljavaju aktiviranjem njihovih prečica, što i jeste preporučljivo.
- Navigator panel prikazuje crvenim okvirom trenutno vidljivi deo dokumenta na radnoj površini.
- U padajućem meniju Window, u podmeniju Arrange, nalaze se korisne opcije za prikazivanje većeg broja dokumenata na radnoj površini.

